

Digitaliserings- og
forvaltningsdepartementet
Sendes elektronisk

Dato: 05.07.2024
Deres ref.: 24/329

Høringsvar – Forskrift om digitalt dødsbo

Det vises til forskrift om digitalt dødsbo som ble sendt på høring den 06.05.2024, med høringsfrist 05.07.2024.

Finans Norges hovedsynspunkt:

- Finans Norge er positive til at det legges til rette for digitale prosesser og tjenester for skifte av dødsbo
- Det bør presiseres hvilken informasjon som skal utleveres
- Det bør fremgå tydeligere i forskriften at finansinstitusjonene skal forutsette at det foreligger en fullmakt, dersom de mottar en henvendelse fra Digitalt Dødsbo
- Det bør avklares hva som skal fremvises til arvinger med formuesfullmakt, etter skifteattest er utstedt

1. Struktur

Finans Norges oppfatning er at strukturen i forskriften bør forbedres. Slik forslaget er nå skjer opphevelse av Folkeregisteret sin taushetsplikt i en egen bestemmelse (forskriftens § 4), mens opphevelse av finansforetaks taushetsplikt skjer i forskriftens § 3 annet ledd.

2. Presisering av informasjon som skal utleveres

Finans Norge har tatt utgangspunkt i at det i) er en fordel for bankene om det er klart hvilken informasjon som skal utleveres i løsningen, og videre at ii) de opplysningene som skal utleveres så godt som mulig er tilpasset de API-ene som allerede er utviklet.

Det følger av arveloven § 92 første ledd at formuesfullmakt gir rett til innsyn i saldoen på arvelaterens bankkonti på dødsfallstidspunktet, samt transaksjonsdata de tre siste månedene før dødsfallet. Når særlige grunner tilsier det, kan det gis innsyn i transaksjonsdata for de tolv siste måneder. Bestemmelsen åpner også for at innsyn kan gis i eldre transaksjonsdata dersom det foreligger ekstraordinære omstendigheter.

Forslaget til forskrift regulerer ikke om det ligger en avgrensning i hvor langt tilbake i tid opplysninger etter § 3 bokstav j kan behandles i Digitalt dødsbo. Finans Norge er av den oppfatning at transaksjonsopplysninger lengre tilbake i tid enn tre måneder før dødsfallstidspunktet ikke er egnet for utlevering til Digitalt dødsbo, fordi en slik utlevering krever en nærmere vurdering av banken.

I lys av dette foreslår vi at formuleringen vedrørende hvilke opplysninger som kan deles i forskriftens § 3, annet ledd bokstav j) «*kundeforhold i bank, saldo, og kontoinformasjon*» erstattes med følgende formulering, inspirert av den nye bestemmelsen i vergemålsforskriften § 20 a:

«j) Liste med oversikt over låne- og innskuddskonti hos finansforetaket som avdøde eide i tidsintervallet fra siste tre måneder før dødsfallet og fremover i tid, ii) kontodetaljer for slike konti inkludert saldo og iii) detaljert transaksjonshistorikk for slike konti, herunder opplysninger om beløp inn og ut av konto, mottaker- og/eller avsenderinformasjon, tidspunkt, brukersted og transaksjonsbeskrivelser.»

Henvisningen i forskriftens § 3, tredje ledd til bokstav e) i annet ledd som gjelder «usikret» gjeld må strykes, da det nye forslaget i j) ovenfor vil dekke både sikret og usikret gjeld (ref. «*låne- og innskuddskonti*»). Dersom bankene kun skal utlevere informasjon om «usikret» gjeld, vil arvingene måtte gå utenfor Digitalt dødsbo for å få oversikt over sikret gjeld og arvelaters totale gjeldssituasjon, og dermed vil man ikke oppnå tilstrekkelig effektiviseringsgevinst. Etter vår forståelse er dagens API-er også tilpasset både sikret og usikret gjeld.

Finans Norge mener også at man bør differensiere mellom forskjellige typer av finansforetak, slik at banker kun skal utlevere informasjonen i bokstav j) iht. ovennevnte, og slik at informasjon om forsikringer etc. (bokstav i)) leveres av forsikringselskapene.

3. Verifisering av fullmakt

Hverken arveloven § 88a eller utkast til forskrift angir eksplisitt at ved utlevering av informasjon i henhold til arveloven § 92 så er det ikke nødvendig for finansinstitusjonen å verifisere fullmakt når utleveringen skjer på bakgrunn av en henvendelse fra Digitalt Dødsbo. Det bør fremgå tydeligere i forskriften at finansinstitusjonene skal forutsette at det foreligger en fullmakt, dersom de mottar en henvendelse fra Digitalt Dødsbo.

4. Avklaring av hva som skal fremvises for arvinger med formuesfullmakt, etter skifteattest er utstedt

Det er behov for å avklare om løsningen kan fremvise informasjon, og eventuelt om hva, til en arving som ikke har påtatt seg gjeldsansvar ved utstedelse av skifteattest. Finans Norge er kjent med at det er ønskelig å fremvise sist innhentet informasjon fra vedkommende logget seg på med grunnlag i formuesfullmakt. Det vil forutsette at løsningen mellomlagrer denne informasjonen.

Det følger av forslag til forskrift § 5 at «*Opplysningene som behandles i Digitalt dødsbo kan lagres i tolv måneder fra dødsfallet, med mindre annet følger av arkivloven.*»

Departementet skriver følgende om opplysninger som kan lagres i høringsnotatet side 16:

«Departementet vurderer det slik at det per i dag finnes få tungtveiende grunner for å lagre alle opplysninger som vises for arvingene i løsningen. Det kan argumenteres for at det gir en bedre opplevelse for bruker at digitalt dødsbo kan fremvise tidligere innhentet data dersom det er nedetid hos en av aktørene det hentes informasjon fra. Departementet mener likevel dette ikke oppveier ulempene med den grad av lagring som det da vil måtte tilrettelegges for

i Digitalt dødsbo.

Hver gang en arving, eller en med rettighet til innsyn i dødsboet, logger seg inn i tjenesten vil dette derfor trigge en ny forespørsel om opplysninger fra aktørene.

Enkelte opplysninger vil bli lagret i Digitalt dødsbo. Dette gjelder for eksempel opplysninger om arvingene og deres roller og rettigheter, og opplysninger om landbrukseiendommer og ektepakt.(...)»

Finans Norge ber om tydeliggjøring av om forskriften legger opp til at informasjon innhentet på grunnlag av formuesfullmakt, skal fremvises til alle arvinger etter skifteattest er utstedt, herunder arvinger som ikke har tatt på seg gjeldsansvar. Det bør tydeliggjøres om det kan gå en ny spørring fra Digdir til finansforetakene i disse tilfellene, og/eller om forslag til § 5 dekker mellomlagring for det formål å fremvise tidligere innhentet informasjon til arvinger med formuesfullmakt etter skifteattest er utstedt. Dersom § 5 ikke dekker slik mellomlagring, gjør Finans Norge oppmerksom på at de fleste bankene ikke har mulighet til å levere historisk saldo i API.

5. Merknader til de enkelte bestemmelsene

Til § 1

Digitalt Dødsbo bør defineres.

Til § 2

Vi foreslår at «har behandlingsansvar» erstattes med «er behandlingsansvarlig».

Til § 3

Vi foreslår at «av» erstattes med «har» i første setning.

Formuleringen «uten hinder av taushetsplikt» i annet ledd passer ikke slik det står her, og bør strykes. Vi oppfatter at intensjonen med formuleringen er å gi hjemmel som opphever taushetsplikten til aktører som leverer opplysninger inn til løsningen, jf. høringsnotatet side 19. For å oppnå denne effekten bør bestemmelsen enten omformuleres, eller suppleres med en «generalisering» av nytt tredje avsnitt, med tanke på alle andre aktører enn finansforetak (og Folkeregisteret, som synes regulert i en egen bestemmelse i § 4).

Under bokstav e er det uklart hvorfor bestemmelsen kun viser til usikret gjeld, og ikke også sikret gjeld. Dersom dette er gjort med tanke på informasjon fra Gjeldsregisteret, er det uklart hvorfor det er henvist til denne bestemmelsen ved omtaling av finansforetakene sin utlevering i tredje ledd. Under bokstav i antar vi at informasjon om forsikringer og forsikringspoliser er tenkt innhentet fra forsikringsselskapene, og ikke at bankene skal levere den informasjon de har om dette som distributører. Dette bør presiseres.

Bokstav j er upresis. Departementet bør se hen til reguleringen i vergemålsforskriften § 20 a og vurdere om dette bør erstattes med: «Liste med oversikt over låne- og innskuddskonti hos finansforetaket som avdøde eide i tidsintervallet fra siste tre måneder før dødsfallet og fremover i tid, ii) kontodetaljer for slike konti inkludert saldo og iii) detaljert transaksjonshistorikk for slike konti, herunder opplysninger om beløp inn og ut av konto, mottaker- og/eller avsenderinformasjon, tidspunkt, brukersted og transaksjonsbeskrivelser.»

I tredje ledd bør henvisningen til finansforetaksloven § 16-2 strykes, da det også finnes flere bestemmelser vedrørende taushetsplikt. Som nevnt under punkt 2 siste avsnitt, bør det for banker vises til annet ledd litra j, og for forsikringsselskap til annet ledd litra i. I tillegg foreslår vi følgende tilføyelse til siste setning, inspirert av vergemålsforskriften § 20 a:

Ved å gjøre opplysningene tilgjengelig for Digitaliseringsdirektoratet v/Digitalt dødsbo, digitalt og i form av helt eller delvis automatiserte prosesser.

Til § 4

Det er uklart hvem sin taushetsplikt det siktes til. Dersom det er Folkeregisteret sin taushetsplikt, bør heller bestemmelsen formuleres som en plikt eller rett for Folkeregisteret til å utlevere opplysninger.

Med vennlig hilsen
Finans Norge

Sign.
Victoria Egeli
Juridisk fagsjef

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og inneholder derfor ingen signatur(er)